

Nro. 21.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indult Bétsből, Kedden September 11 - ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Fridrik Lajos Prussiai Kir. herczeg, néhai II. Fridrik halhatatlan emlékezetű nagy Király leg ifjabb testvér ötsének Ferdinándnak első szülött fia, a' ki a' Berliini Kir. udvarnak engedelmével a' Morva Országban, nevezetesen a' Turas mellett táborozott Cs. Kir. hadi nép fegyverben való gyakoroltatásának nézésere ment, 's ott nagy születéséhez illendő megkülönböztetéssel is fogadtatott, a' múlt pénteken este ide jött, 's azóltától fogva magát itt mulattya. Kedveért a' múlt szombaton dél után öt és hat óra közt, a' Szime-ring alatt lévő mezőségen, a' pattantyus seregek az ágyuzásban, vasárnap reggel Schmeltz mellett

reggel az itt fekvő lovasság, dél után pedig a' gyalogság manővrizáltak. — Innen Prágába fogutazni az ott táborozó Csász. Kir. hadi népnek meg szemlélésére.

A' herczeg Nassau vasas regementjénél szolgáló Kapitány Hermann Kristófnak, még 1792 ik esztendőben, őseinek hollzas hadi szolgálatjokra, és nagy érdemeire nézve kegyelmessen adatott L. Báróságot, most maga tulajdon hiv szolgálatjáért, és az ellenség előtt sok történetekben mutatott maga meg különböztetésért, meg erősíteni, 's az arról való L. Barói diplomát, ő magára és mind két nemen lévő és leendő maradékira nézve, kegyelmessen ki készítetni, 's avval őtet meg ajándékozni méltosztatott Fels. Úrunk.

Hasonlóképpen, a' B. Kienmeyer Magyar Huszár Regementjénél szolgáló Trajber József Kapitányt és Eskadron Commendant, 40 esztendőig való hiv és szembe ötlött szolgálatjának némű-néműképen leendő meg jutalmaztatására, Német Birodalmaiban meg nemesítette, 's Löwen-schwerdt Prædicatummal meg ajándékozta, és a' nékie, 's mind két nemen lévő maradékinak adatott diplomát minden taksa fizetés nélkül ki készítette Ő Felsege.

Utollyára ugyan azon derék Huszár Regementnél 30 esztendőnél tovább szolgáló Marolsy György Fő Hadnagyot, számos és tündöklő érdemeire nézve, mind két nemen lévő maradékival egyetemben, örökös Német tartományiban a' Nemesek közzé számlálni, 's néki Kemény Hegy Prædicatumot adni tettzett Ő Felsegének, a' mellyről való diploma, Fels. Úrunk pa-

rantsolattýára, minden taksa fizetés nélkül kélzitetett ki ő nékie.

Temerini Szécsén Miklós ifjú urat, Agrám Vármegyének betsülletből való Vice Notariustát, nagy méltóságú Magy. Kamara Præses Szécsén Sándor Eő Excellentiájának nagy reménysegű fiát, mind édes atyának nagy érdemeire, mind az ő tulajdon virtusaira való tekintetből, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancellariánál, honorarius udvari Concipistává tenni méltoztatott a' mi érdemeiket betsülni tudó Fels. Fejedelmünk.

A' Bécsi Csász. nagy Ipo álynak eddig vólt Directora, és a' Præcica Medicinának igen nagy hasznú közönséges Tanítója, Cs. K. udvari Tanátsos Franck János Péter Ur I. Sándor Császarnak a' Wilnai Eő iskolában való Professorságra adott hivatalját, csak ugyan elfogadta, a' hová két hetek múlva el is fog indulni.

Az Ö Felségeknak Brünn városában való műlatasokról való tudósítatt, a' Bécsi udvari Diariumnak ezen folyó hólnapnak 8-ikán költ darabja következőképpen adja elő:

„Pénteken, úgymint Augustus 31-ik napján Eő Cs. Kir. Felségek, a' Brünni finom polztó és Schöll nevezetű szép festő fabrikákat méltoztattak meg látogatni. — September első napán, a' Turaszi táborban nagy manöver, az az, fegyverben való próba tétel vólt, a' mellyre Eő Cs. Kir. Felségek sok fő uraságoktól, és fő Generálisoktól kísértvén magok is meg jelentenek. — A' lakosok között igen számollan mentenek oda ki, és a' gyakorlott seregek Eő Felségeknak meg elégedéseket egész mértékben meg nyerték. — Azon hóln

napnak 2-ik napján, újabbán az oda való Sz. Jakab templomában szent misét halgattak, a' hová gyalog mentenek Eő Felségek. — A' következett napon, az ő Cs. Kir. Felségek' jelenlétekben ismét nagy manöver vólt a' Turaszi táborban, sőt a' következett napon is, úgymint September 4 ikén olly szépen és derekasan viselték az ott lévő gyalog és lovas hadi seregek magokat, hogy tőlök többet kivánni éppen nem lehetett volna.

Gróf Z a m b e c c a r i (így szólnak a' 25 ik Auguszi Velenczéből jött tudósítások) 50000 nézőknek jelenlétekben, Bologniában, a' maga utazó társával A n d r e o l i v a l, negyed nappal ennek-előtte, ismét próbát tett a' levegő égbe való utazással. (Ennek a' Gróf Zambeccarinak, esztendővel ennek-előtt az Adriaticumi tenger felett, 's onnan Istriában való szerentsétlen levegői utazása, a' M. Kurir szorgalmatos Olvasóinak még most is friss emlékezetekben lehet.) Eleinte kéz tapsolással ki nyilatkoztatott örömkialtással követték őtet a' számos nézők, kivalképen azért, hogy ő tettése szerint forgatta a' maga levegői hajóját, és hol fellyebb repült, hol alább botsátkozott. Egy óra múlva erős szél támadván ide 's tova hajtotta hajóját; dél után egy órakor egészen el tűnt a' nézőknek szemeik elől, de C a p o d' A r g i n e felett a' földre akarván botsátkozni, a' hajót egy nyár fához kötözték. Azomban a' fába ütköztvén a' hajó a' benne vólt forgács tűznek szikrája egy olly edénybe talált esni, mellyben 40 font spiritus vólt, melly egyszeribe fel lobbant, 's az egész hajót bé töltötte lángal. A n d r e o l i k i ugrott, de sem ő nékie sem két oda futott falusi emberek

nek elegendő érejek nem lévén a' hajónak meg tartására, az Gróf Zambeccarival együtt villám módjára a' levegő égbe ismét fel emelkedett, 's el tűnt. Mindenek úgy gondolkoztak, hogy ötet a' meg gyulladt spiritus hamuvá változtattya, de ő hideg vérral lévén ezen nagy veszedelem közt is, lassan lassan az égő spiritust meg óltotta, és mi nekutánna hajóját ismét az Adriaticumi tenger felé libe hajtotta volna a' szél, újabbán meg szabaddúlt a' haláltól, de mi úton módon arról Erd. Olvasóinkat meg most bizonyosokká nem tehetjük, meg lehet hogy bővebb tudósítást fogunk arról venni jövőendőben.

Magyar Ország.

E' most folyó September 4 ik napján, este hét óra tájban, Pesten a' Magy. útzának végen, a' Ketskeméti kapu mellett, egy bodnárnak házában tűz támadván, három házat porrá és hamuvá változtattott. Ezen tűznek meg óltásában, a' polgárokkal egyetemben az ott kvártélyozó Eszterházy Miklós gyalog Magy. Regementjebeli katonaság is nagy haszonnal foglalatoskodott.

Temesvárt, az oda való városi kapitány Plawschütz azon épületjét, mellyben a' Gyulay Ignác nevét viselő 60 ik numerusu Regementből való gyermekek tartatnak és neveltetnek, és a' mellyért eddig 250 forintokat kellett fizetni eszterdönként, holtég, ingyen által adta azon végre. Ezen ő buzgó hazafiuságáról Eő Csász. Kir. Felsége a' hadi ministerium által tudósítatván, nagy meg elégedést mutatott, és magának is tudtára adatta az ajánlónak, melly igen betsüllye alatta valóinak hívstégeket.

Horvátb Ország.

Agrám ből, vagy Zágrábból Augustus 25 ik napján. A' könyörülő barátok tegnap előtt vezettetek bé, azon tágas és újonnan épített ispotályba, a' mellyben ezen ember nemzetre nézve igen hasznos szerzesek ennekutánna a' betegeket gyógyítani fogák. Ezen nemzetünkre nézve igen idvelleges in ezeknek szemelésére, a' körül belől fekvő helységekbel számos nap gyülekezvén öszve, nagy pompával ment ez a' dolog végbe. Az e' vég e rende terett processio reggeli 8 órákor kezdődött el nagy mehoagó Püspökünk Verhovácz Maximilian Eö Excellentiája vezérlése alatt. Minden it élő papságnak és szerzetes Rendeknek meg kellett azonn jelenni. — Azon deák Kir. diplomat, melly mellett a' könyörülő barátok ezen Püspöki megyébe és az ide való ispotályba bé vitettek, maga ne ezet Pü-pök Eö Excellentiája olvasta el azon Rendek Provincialisa, és több jelenvölt tagjai előtt s. a. t.

Olasz Ország.

A' mostan uralkodó Római Sz Pápának VII. Piusnak azon Bulláját, mellynél fogva a' Jézus nevét viselt Szerzetes Rendet, Nápoly és Sicilia Országokban újobban fel állította, a' Nápolyi udvari újságoknak 10-dik Augustusi darabja után, a' Bécsi udvari Diariumnak 72 ik darabja illyeténképen adja elő:

Kedves Fiam előre egészséget és Apostoli áldást kívánok! A' mi 1801 ik éltendőben, Martzius 7 ik napján, az akkor uralkodott Fels. Orosz Császárnak néhai I Pálnak kívánságára ki adott Brevénkben (Apostoli levelünkben) néhai XIV. Ke-

I e m e n Pá pá n a k e z e n s z ó k k a l k e z d ő d ő B r e v e j é -
 b e n : D o m i n u s a c R e d e m t o r n o s t e r, s o k
 f o n t o s é s h e l y e s o k o k t ó l i n d i t t a t v á n , e g y e d ű l a z
 a l á b b e l ő a d a n d ó v é g r e n é z v e , v á l t o z á s t t e t t ű n k , é s
 a z o k n a k a z O r o s z B i r o d a l o m b e l i l a k o s o k n a k , a'
 k i k a' J é z u s S z e r z e t é n e k ú j T á r s a s á g a b a f e l v é t e t -
 t e t n i k i v á n t a k , s z a b a d t s á g o t a d t u n k e g y t e s t b e v a -
 l ó e g g y e s ű l é s r e , a' S a k r a m e n t u m o k n a k , a' M e g y e -
 b e l i r e n d e s P ű s p ö k ö k e n g e d e l m é v e l l e e n d ő k i s z o l -
 g á l t a t á s á r a , a z i f j ű s á g n a k a' j ó e r k ö l t s ö k b e n é s a'
 s z é p m e s t e r l é g e k b e n v a l ó o k t a t á s á r a , é s a z o n C o n -
 g r e g a t i o a k k o r i S u p e r i o r j á n a k , é s G e n e r a l i s P r a e -
 p o s t y á n a k K a r e u F e r e n c z n e k , a' m i , é s a z
 A p o s t o l i S z . S z é k k ű l d ö t j é n e k v e z é r l é s e a l a t t , d e
 t s a k e g y e d ű l a z O r o s z B i r o d a l o m b a n , a' d i t s ő s s é g e s
 e m l é k e z e t ű I I I . P á l P á p a t ó l m e g e r ő s s i t e t e t t S z .
 I g n á c z r e g u l a i s z e r é n t v a l ó é l é r e .

„M o s t p e d i g n e m r é g i b e n , a' m i K r i s t u s b a n
 v a l ó s z e r e l m e z s i n k , F e r d i n a n d F e l s é g e s N á -
 p o l y i é s J é r u z s á l e m i K i r á l y a z t t e r j e l s z t e t t e e l ő n k -
 b e , h o g y a z ő é r t e l m e s z e r é n t , k i v á l t k é p e n a' j e -
 l e n v a l ó i d ő n e k k ö r n y ű l á l l á s i k ö z t , f e l e t t e s z ű k s é -
 g e s é s h a s z n o s v ó l n a , h a a z ő B i r o d a l m a i b a n l é -
 v ő i f j ű s á g i s a' j ó e r k ö l t s ö k b e n , é s a z i g a z , ' s b ő l -
 d o g i t ó t u d o m á n y o k b a n o k t a t ó d n a , k ö v e t k e z é s k é -
 p e n , h o g y h a a z O r o s z B i r o d a l o m p é l d á j á h o z k é -
 p e s t a z o n J e z u s S z e r z e t e a' I I I . P á l n é h a i S z . P á -
 p a t ó l j ó v á h a g y a t o t t r e g u l á k s z e r é n t , a z ő t a r t o -
 m á n y a i b a i s v i s s z a á l l i t ó d n a , a' m e l y r e g u l a k e z e n
 S z . R e n d n e k k i v á l t k é p e n v a l ó m ó d o n a z o n k ö t e -
 l e s s é g e t s z a b j á k e l e i b e , h o g y ő k a z i f j ű s á g o t a' k ö z ö n -
 s é g e s O s k o l á k b a n , é s C o l l e g i u m o k b a n t a n i t s á k , é s
 f o r m á l j á k .“

, Annakokért páfztori köteleffégünknek esmér-
 tük az említett Ferdinand Királynak azon kíván-
 ságait, mellyek egyedül az ő alatta valóinak lel-
 ki és világi javát tárgyazzák, 's kiváltképen az
 Isten dicsőítésére és a' hívőknek lelki bődögságok-
 ra czéloznak, bételylefíteni, és tökéletes meggyö-
 ződésünk, 's hosszas megfontolásunk után, a' mi
 határozatlan Apostoli hatalmunkhoz képest azon O-
 rosz Monarchiára nézve ki adott Brévénket a' Ná-
 poly Birodalomra is ki terjesztjük. Ennél fogva
 hatalmat adunk tenéked, hogy vagy magad, vagy
 a' mi kedves fiunk Angiolini Kajetán azon
 Congregatiónak Generalis Procuratorja által, a'
 Nápoly és Sicilia Országokban szabadon, és
 minden akadály nélkül azon egy Congregatióba
 öszve szerkeztethessed, a' melly a' mi hatalmunk-
 nál fogva Pétersburgban, és az Orosz Birodalom-
 ban fenn áll. — Ezeknek az új tagoknak szabad
 tettésektől fog függeni vagy egy, vagy több Col-
 legiumokban öszve állani, úgy mindazáltal, hogy
 ők is, Sz. Ignácznak néhai III. Pál Sz. Pápatól
 meg erősített regulája szerént a' te és a' mos-
 tani Generál Præpoftnak engedelme alatt éllyenek.
 (Ezen levelet Gruber Gábornak az Orosz
 Birodalombeli Jézus nevét viselő szerzetes Rend Fő
 Igazgatójának és Generálisának írja VII. Pius
 Sz. Pápa); és a' mi Apostoli engedelmünk, 's ha-
 talmunk mellett a' Nápoly és Szicilia Országokbe-
 li ifjúságot a' Katolika vallásban, a' jó erköltsök-
 ben, 's hasznos tudományokban tanittsák, Col-
 legiumokat 's Seminariumokat tartsanak, az Isten
 beszédét prédikállyák, és a' Megyékbeli rendes
 Püspököknek meg egyezésekkel a' Sz. Sakramen-
 tomokat ki szolgáltassák."

„Továbbá azokat az új tagokat, Collegiumokat, és Seminariumokat, a' mellyeket ők fel állítani fognak, a' Jézus Szerzetének Orosz Birodalomban lévő Társaságával öszve kaptsollyuk, és egyenlően a' mi 's az Apostoli Sz. Szék védelmezése alá vesszük; mindazáltal mind magunknak, mind a' mi utánunk következő Római Pápáknak megtartjuk azt a' hatalmat, hogy mi mind azt, valamit ezen Társaságnak az Urban leendő erősebb fundálására, a' mi 1801 ik esztendőben, Martzius 7 ik napján költ Brevenkhez képeft, mellyet itt említeni szükségesnek tartunk, hasznosnak és szükségesnek itilünk, ennekutánna is meg határozhattuk és rendelheffük: — Ezen mi jelenlévő Brevénk, jövőendőben is mindenkor erős, hathatos, 's állandó legyen, és egész mivóltában, 's belső hathatosságára nézve, azok által, a' kiket illet, sértetlenül megtartsék. Egyéb aránt minden előttünk élt Pápáknak rendeléseik, 's nevezetellen néhai XIV. Kelemen Pápának Brevéje, a' mennyiben azok e' mi Brevénk által változáft nem szenvedtek, magok valóságokban maradjanak meg. — Költ Rómában, Julius 30-ik napján, 1804 ikben, Pápa fágunknak 5 ik esztendejében.“

A' Római Status tengeri partyainál újobban egynéhány Áfrikai zsákmanyozóok szállottak ki a' szárazra, és sok barmot 's embert hurczoltak hajóikra.

A' Génuai Tanátsnak 15-ik Augususi végzéséhez képeft, minden házaktól, magazinumoktól, mezei fekvő jószágoktól, és kalmár portékáktól bizonyos summa pénzt tertoznak a' lakosok költsön fejébe adni. — Livornóban is 360000 tal.

lér adó vettetett az oda való kereskedőkre, és Capitalistákra.

Német Ország.

A' 12 ik Auguszi Göttingai levelekből olvassuk, hogy Hornemann tudós utazó, udvari Tanácsos Blumenbach Professor Urnak a' természeti Historiában, és Seyffer Professor Urnak az Astronomiában vólt kedves tanítványok, a' maga Afrikai utazásából Európába, nevezetessen Londonba szerentséssen meg érkezett, és az oda való Afrikai kereskedő Tarsaságtól nagy szívefléggel, és meg külömböztetéffel fogadtatott.

A' Francia revolutio heves folyása alatt bé záratott Mogunczisi régi fő templom, a' múlt Augusztus 15 ik napján újobban fel nyitattatott, és a' közönséges isteni tiszteletre közönségesen felszenteltetett. Ezen városnak 1793 ik esztendőbeli kemény ostromoltatása alatt nagyon meg rongálván azt az ellenségnek ágyú és tüzes golyóbisai, azon időtől fogva mindenkor zárva tartatott.

Az Aar folyóvizének minapi felette nagy megáradásakor 147 házak, 's 190 tsürök omlottak össze; 20 malmok, 8 vas olvasztó kemenczék, 's 50 hidak tépettettek széllyel; 498 házak, 239 tsürök, 8 malmok, és egy vas olvasztó kemencze úgy meg rongáltattak, hogy azokat újonnan kell építeni. A' körül belől lévő szántóföldek, rétek, és veteményes kertek, imitt amott 6, 10, sőt 20 lábnyomni kö és sár darabokkal vannak bé fedve, és egész faluk, a' házaknak fedelezetjeik állanak az iszapban.

Francia Birodalom.

A' Franczi Császár I. Nápoleon faradhatatlanúl a' Fr. országi tengeri partoknak meg szemlélésekben, 's vizsgálásokban foglalkozkodik. Augusztus 22-ik napján Picardiának Etaplesi kikötő helyét látogatta meg, melly négy mérföldre van Boulognéiől. Az ottan táborozó hadi és hajós seregeket is meg próbálgatta. —

Az érdem legiónak nagy Cancellarius polgár Lacpede Augusztus 23-ikán ment Boulognéből Parisba villa. Az ott, tudniillik, a' Boulognében volt fényes pompáról következő környülményeket emlit még a' Párisi officialis újság level a' Monitör: A' Császár thronusa, úgy mond, egy 16 lábnyom hosszúságú 's nyolcz lábnyom magasságú füves dombotokra, régi izérsessel vala építve, és olly lovas és gyalog seregeknek zászlóival vala körül véve, mellyekern arany sasok tündöklöttek. A' zászlók közepén Dagoberth Királynak régi ü'öszékje láttatott, a' thronus fedele zászlókból állott. — A' domb közepére a' Hannoverai Vál. Fejedelem fegyver készü etjei voltak lerakva, 's ezek felett, egy tserfa ágakból készült korona tétetődött, a' melly felett a' Mameukokból álló seregnek zászlói lobogtak. — Az érdem legiónak cimereit sisakjaikon és pántzerjaikon visették a' Generál Lajtnantok, mellyekenn illy felül irások olvastattak: Így veszem én a' vitézségnek érdemet által, a' minden vitézeknek fejedelmétől s, a. t.

A' Monitörnek 19-ik Augusztusi darabjában Fr. Admirál Gantheumennek azon levele is be van iktatva, mellyet ő a' Bresti kikötő hely.

ből, a' tengeri dolgokra ügyelő Fr. minifternek küldött nem régiben: Uram! ezen hólnap második napján arról tudósítottam vala Kigyelmedet, hogy én egy vigyázó eskaderrel a' Bresti kikötő helyből ki eveztem. E' folyó hólnapnak 3-ikán 5 el, lenséges hajókat vettünk észre, mellyeket meg is kemleltek a' mi fregatjaink. — Az ellenségnek egy 80 ágyús hajója, csak nem egy ágyú lövesni közelségre jött a' mi eskáderünkhöz. Ebből úgy vettem észre, hogy a' mi mozgásaink tudva legyenek már az ellenségnek; a' minthogy csak hamar azután 15 hajói jelentenek meg, mellyek közt 12 linea hajók voltak, és sebes evezéssel felénk igyekeztek. — A' csak hamar bé következett éjjel noha igen sötét, és a' szél is lassú volt, mindazáltal még is a' leg szebb rendben tértünk a' Bresti kikötő helybe vissza. — Minden hajóink derekasan igazgatták a' kormányt, noha az éjjelnek sötétsége miatt sokszor a' Frantzia tengeri partokat sem láthatták. — Azon éjjel a' Camerati tenger öbölbe jöttek az ellenséges hajók, a' mellyből azért eveztünk valami mi ki, hogy láthassuk nem hagytuk e' vas matskáinkat hátra. — A' következett napon 19 linea hajóra, és sok fregatokra szaporodott az ellenség ereje. — Mi ismét készek vagyunk egész erőnkkel az első jel adásra való kivezésre."

Vice Admirál Villeneuve, az Aixi kis szigetnek kikötő helyében lévő 120 ágyús hajójáról olly tudósítást küldött a' tengeri dolgokra ügyelő Fr. minifternek, hogy Augustus 2-ik napján két Fr. linea hajók és fregatok onnan ki evezvén egy ott leselkedett Anglus fregatot üzöbe vettek, de mi-

vel öt Anglus hadakozó hajók mentenek ennek segítségére, jobbnak itilték azon kikötő helybe visszatérni, mint a' nállok sokkal erősebb ellenséggel szembe szállani.

A' Tuloni kikötő helyben lévő Francia flottának kormányozója Vice Admiral Latouche-Treville következőképen tudósította a' tengeri dolgokra ügyelő ministert: „Dumanoir Contre-Admiralis osztály serege négy nap járt fel's alá az ide való kikötő hely előtt; gyakorta hat's hét mérföldre is el távozott a' tenger partyaitól, és minden hajós kapitányok az utolsó pontig el követték vezérjeknek parantsolatját. — Augustus 6-ik napján hat ellenséges hajókat vettek észre a' tenger partján vigyázatban vólt őráillók, de mivel azok közelebb nem jöttek, a' mi hajó osztály seregünk is vissza evezett a' kikötő helybe.“ — Ugy láttzik, hogy semmit sem mellőznek el a' Francziák, a' mivel az ellenséget szüntelen való nyughatatlanságba tarthassák, 's az által meg fáraszthassák.

A' minapi tengeri nagy szelvések miatt, mind öszve öt hajókat vesztettek el a' Boulognei kikötőhely előtt a' Francziák, a' mellyeken 20 ember temetődött a' tenger örvényébe. — A' Francia Császár, a' ki azon éjjel, a' melyben ez a' tengeri szelvész támadt vala, a' szárazon hált, semmi veszedelemben nem forgott, — Azok a' két ágyuzó Anglus hajók, mellyek a' Julius 30-ik napját követett éjjel, a' Boulognei kikötőhely előtt egy Francia ágyuzó hajót a' többiől el szakasztani igyekeztenek, nagyon pórúl jártak, mivel azoknak egyike el fogatlatott, a' másik pedig a' tengerbe

süllyesztetett. Mind ösve 37 ember volt e' hű hűjón. — A' Kapitány Honeyman Titoknokja Bilchambers Benjamin is, a' ki azon hajókat kormányozta a' rablágba eset Brittuok közt volt. — A' meg hóltak és meg öleuettek közt találatott hadnagy Mac Leán.

Hiradás.

Ezen folyó 1804 ik esztendőben, Juniusnak 30-ik napján ama tudományoknak egén a' legelső nagyságú tsillagok közt tündöklött tudós hazánk fia, néhai Tekintetes, Nemes, Nemzetes és Vitéz. ö Sárói Szabó Sámuel Ur, sok nagy méltóságú Uraságoknak, Tekintetes Familiáknak, és nevezetes Communiásoknak törvényes Directorok, igen hasznosan és dicséretellen töltött életének pályáját meg futván meg haláozott. Mivel még azok is, a' kik egész életeknek folyásában semmi dicsiret nem nyerhettek, töbnire halálok utántaláltak Panegyrikkat és dicső Oátorokat; ez az oka, hogy a' halottsáknak kopor óikra raggato t dicsiretek közönségellen gyanúsakká lettek az emberek előtt. — De ezen bódog emlékezetű tudós Urnak hideg hamvaira, nem lehetne a' dicsireteknek rózsait olly bőven hinni, hogy azokat a' leg nagyobb irigység is veztegetésnek nevezhetné. Azomba minthogy eze et még életében a' leg bővebb mértékben magának meg szerzette, hogy halála után többeket ruhazzanak reá az idegen kezek, arra semmi szükség nintsen. A' paláflolást nem szenvedhe ő igallag nem engedi azt el titkolni, hogy ebben a' bódog emlékezetű Urban egy olly izéellen ki tejedeti tudománnyal ékeskedett tagját veztegette el a' Magyar Háza, a' milyent

olly ritkán mutathat, mint Róma Varrókát; elvesztette a' Nemzet egy példa nélkül való szeretőjét, nyelvének, viseletének, jussainak, szokásainak, rendtartásainak, 's törvényeinek leg nagyobb tisztelettel való betsüllőjét; meg folytattak a' törvényes Táblák egy olly Prókátoroktól, a' ki a' törvényeknek leg szövevényesebb útjait is fel fedezte, azoknak homályos rejtekeit meg világosította, és a' külföldi Tudósoknak rólunk való bal vélekedéseket meg táfolván nyilván meg mutatta, hogy a' Magyar Törvényben is lehet olly tiszta Deákssággal szólni, a' minéművel az ékesen - szóllásnak nagy mestere Cicero sem szégyenlene élni. — Ez a' bődög emlékezetű hazánkfia mindenkor szoros követője volt a' virtusnak, de minden láрма és mutogatás nélkül; valamint sok más dolgokba hasonlatos volt Catohoz, úgy itt is inkább kívánt jó lenni, mint sem láttatni. — Élete módjában sem idejének, sem szerentséjének nevedése soha semmi változást nem okozott, és valamint egyéb dolgokban, úgy ebben is a' régi Magyar együgyűséget kedvelte, 's követte.

Testének alkotmányát a' kedvező természet ugyan úgy építette, hogy a' leg nehezebb munkára is alkalmas lett volna; mindazáltal a' sok éjjeli nappali munka miatt a' szükséges nyugodalomtól is meg folytatván, hanyatlani kezdett idejében, nagyon meg erőtlenedett, és minekutánna egy elztendő el forgása alatt egymást követett háromszori gutta ütés által testének alkotmánya nagyon meg rongáltatott volna, a' fent fel jegyzett napon, úgy mint Juniusnak utolsó napján, igen hasznos életének 62 ik elztendőjében, a' bődög örökké

valóságra által költözött. — Vajha ennek elenyésztése után több illy nagy lelkű, 's a' köz jónak elközlésére alkalmas férfiak támadnának Magyar Hazánkban!!

Illyen forró kivanságok mellett, ezen megboldogult Urnak mély szomorúságba merült atyafiai és baráti jelentik, hogy a' kiknek ezen töllünk el távozott Urnál leveleik vóltak, azokat reversalisaiknak bé mutatások mellett, a' közelebb következő Sz. Mihály naspig által venni méltoztassanak, nem lévén azoknak ezen terminuson túl az addig vólt szállásokon való maradhatások. — Pesten Sz. Mihály havának 6-ik napján, 1804 ik elztendőben.

Tudósítás.

Felső Magyar Országban a' Kassai Ang'iai fél porcellán edényeknek fabrikája tudjára kívánnya a' Publicumnak adni, hogy az, a' jövő Sz. Mihálynapi Debreczeni vásárra sok szépen készült portékaival leg elsőben meg fog jeleni. Ahoz képest valamint barátjainak úgy az egész Publicumnak jóakarátjában magát ajánlya, egyszerűsmind reményli, hogy a' maga fabrikabéli jó és illendő árron adatandó miveivel közönséges megelégedést és bizodalmat fog magának szerezni. Ennekutánna a' Debreczeni két vásárokon, úgymint a' Sz. György és Sz. Lőrincz napjain esendőkön, minden elztendőben meg fog jeleni. — Költ Kassan Augustus 12 ik napján, 1804 dik elztendőben.